

השמנה והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו. ואימת בורה מולם זא עלותא. ומלאכי אלקים הם המלאכים הנבראים מאותיות התפלה, ומלאכים אלו הנה חמדה הם עולים ואיך יורדים, שהוא השפע ברכה הנמשך עיי התפלה.

ולדיות שהתפלה היא העלאת מלמטה למעלה, לזאת הנה סדרן של הדי עולמות בתפלה הוא ג"כ בדרך מלמטה למעלה, חתלה עשי ואיך יצרה בלרא אצילות. והם הדי שליבות דתפלה: עד ב"ש, פסוד"ג, ברכות ק"ש וק"ש ושמו"ע, ואיך היא השפעת ואור מאצילות לעשי בדרך מלמעלה למטה: נפ"א אשרי וכו' לציון וכו'.

בין כל עולם ועולם בעלי חיים וירידה בה שליבות דתפלה, ישנו עמוד המפסיק ומבדיל בין עולם ועולם וגם הוא מחברים, ועמוד זה הוא הקדיש. ועמוד הראשון הוא הקדיש דרבנו שקדם הודו שהוא הקדיש הראשון כמבואר בסעיף הת"ל. וכמבואר במשנה חסידים ובסידורי תפלה עמי קלה, המרש בהכוננות שבין קדיש זה להקדיש שבין שבתה וברכת יצר, והקדישים שאחר שמו"ע.

(ג) שייכותו לתפלה בצבור:

והנה בקדיש דרבנו היא ההתאמה על ישראל כיו ויש לזה שייכות לכללות הענין דמצות ואהבת לרעו כי שקדם התפלה, להיות תפלה ויחיד גם היא נכללת בתפלה כלל ישראל, שהיא אמינת ענין התפלה בצבור שהוא תפלה הרבים.

דנה בתפלה יש ב' דרגי כוללות, וככל אחת מהן ג' דרגות פרטיות, השני דרגות כללות הם א' התפלה לכל ימות השנה, ב' דעשיית שהוא עת רצון, והג' דרגות פרטיות והם א' תפלה ויחיד, ב' תפלה הצבור, ג' תפלה הרבים.

והמרש דתפלה הצבור (שהוא מגין של עשרה) לתפלה הרבים (שהם במספר מורבוב) אינו חלוק בעניני דיעים, כמו שהוא חלוק בדינא דתפלה ויחיד ותפלה הצבור, אבל הוא חלוק בעניני הדין.

והדי כ"ק אבותינו רבותינו הקדושים וצוקלקה"ה נבגי"ם ז"ע פססי להלכה לאילן ששאלו בענין תפלה בצבור, דאין קיימו שניהם לעסקו בעבודה שלב באריכות התפלה ולהתמלל בצבור, עו להם כי פירוש תפלה בצבור בשעה שהצבור מתפללים, וסידור להם כי ישמעו כל התפלה קדישים, ברכו, קדושה, קריאת התורה, והקדישים דתפלה הצבור, ואיך להתמלל במתינות איש איש כפי השגת יד שכלו בהעברתה שכלב.

כי אמירת ענין דתפלה בצבור שהוא תפלה הרבים (מעלה חיותו נפלאה דענין התפלה, זה בכל ימות השנה וזה בהזמנים דעת רצון) הוא לכליל עצמו בכלל תפלה ישראל, והוא עיי אמירת הרני מקבל עלי מצות עשה של ואופת לרעו כמור קדם התפלה כמ"ש בסידור.

(2) ויא רמו, ג. חצי שור, ג. חקוני וזר ת"י מה.

קדיש דרבנו

השע"פ: א. ענינו אן קודם התפלה אחרי אגודתא. ב. עמוד בין השלימות דתפלה. ג. שייכותו לתפלה בצבור. ד. ננוג להתמללים ולהתפוסים. ה. גודל מעלתו, ו. קדיש דרבנו וקדיש ייחוס. ז. מקורו אן. ח. עיש והתגדלות והתקדשות. ט. עיש ועתה יצול כה אילן. י. יתגודל ויתקדש שמה רבא אן. יא. רית ישר, ב. לעקר לבא. ג. במתה ובאבות. ד. לשון הכמות וסיפור דברים. ה. שייכותו לאצילות. ו. שייכותו לתפלה. ז. התקדה תחת החלוקה. ח. שמה חסד יק"ז. ט. אמן. יא. גמטריא חיי ארז"י, ב. רית אל מלך נאמן. ג. ענין בקי"ש ורכיכותה. פורקיותה, ו. אישור מבורך ללכם ולעמנו עלמנא ותמנד אן. יא. ית שמי"ת - שם ייק, רבא - גודל שלום: שמי רבא - שמו תגודל, ב. קשר דב פירושם חיל א"ת, ג. שמה רבה - אר אים: מבורך - נמשך, ד. עיי התקדה מנענע ברעא: שם שלמעלה מהשולשיות נמשך, ה. מבורך ללכם ולעמי עלמנא - נמשך מלמא דתחביתא לעמא דאמנולא, ו. מבורך - להמשך המשכח וו צריכים לבי בחיי, מיבי ג"ר"י, ז. ציל בהתלהבות, ח. רית אשרי: כולם שים בות מ, אצל חסיד חיי עולם ומלואו, י. אם להמשיך עבודתו במפוס דמדת, יא. שם שיי משורבאל חיי שמו מוח, יב. ענין עינת אשרי בכל מה, יג. שם שבאשרי יש בה אחיות, ג. תמנד כיו ויתחלל, ד. על ישראל, ט. באצותא חזין, י. ענינה שלום במרומיו הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן, יא. תרכבת וחסידות חזאש.

א. עניני:

(א) קודם התפלה ואחרי אגודתא:

במענה על מבוכו שכונה, אשר אצלם אין אומרים קדיש דרבנו קדם התפלה, ושאל אם ישודל לומר בעצמו.

אמת הזכיר כי עיי מאמר הנמרא (סוטה מט, א) עלמא אמא קאי אקדושא דסודרא ואישיר דאגודתא הוא קדיש דרבנו שאחרי מאמרי אגודתא דתנא דבי אלי ואמרי ר' אלעזר, ואיך מקומו של קדיש דרבנו הוא אחרי המאמרי רד"ל, דתנא דאורי' ולא אחרי משנת ההלכה וברייתא ד"ג מדינת התורה. אמנם לפי קבלת האר"י (כמבואר במע"ת שער הקדישים) הנה אמירת קדיש דרבנו הוא אחרי משנת איותו וברייתא דרבי ישעאיאל קדם התנא.

(ב) עמוד בין השליבות דתפלה:

דכללות התפלה נחלקה בד' חלקים נגד ד' עולמות אבי"ע, ויקוד דתפלה היא העלאת מלמטה למעלה, ומשיש (בראשית כ"ז י"ב) והנה סולם מוצב ארצות ואישו מצ"ע

(1) ראה קונטרס תפלת. תורת שלום ע' 66. ד"ר ויחלום (ע"ש בסלו תשי"ח), שיתח יכ תמוז תשי"ח אתר פ"ז ואל"ל, ועקד.

Chazzan recites Complete Kaddish. ¹ Congregation responds Amen as indicated.

תורת Exalted and hallowed be His great Name (Cong: Amen,) throughout the world which He has created according to His will. May He establish His kingship, bring forth His redemption and hasten the coming of His Mashiach (Cong: Amen.) in your lifetime and in your days and in the lifetime of the entire House of Israel, speedily and soon, and say, Amen.

(Cong: Amen. May His great Name be blessed forever and to all eternity. Blessed.)

May His great Name be blessed forever and to all eternity. Blessed and praised, glorified, exalted and extolled, honored, adored and lauded be the Name of the Holy One, blessed be He, (Cong: Amen.) beyond all the blessings, hymns, praises and consolations that are uttered in the world; and say, Amen. (Cong: Amen.)

May the prayers and supplications of the entire House of Israel be accepted before their Father in heaven; and say, Amen. (Cong: Amen.) May there be abundant peace from heaven, and a good life for us and for all Israel; and say, Amen. (Cong: Amen.)

Take three steps back, then bow right saying, *He who makes peace in His Heavens, bow forward saying, may He, bow left saying, mide peace for us, and bow forward saying, and for all Israel; and say, Amen.*

From Rosh Hashanah through Yom Kippur substitute the peace for peace.

He who makes (the) peace in His heavens, may He make peace for us and for all Israel; and say, Amen. (Cong: Amen.)

RETURNING THE TORAH TO THE ARK

On days when the Torah is read, stand while the Torah is returned to the Ark.

Chazzan recites the following aloud:

Transliteration, page 625.

יְיָ יִשְׂרָאֵל Let them praise the Name of the Lord, for His Name is sublimely exalted. ²

Chazzan recites Complete Kaddish. ¹ Congregation responds Amen as indicated.

יְתַגְבֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמוֹהַ רַבָּא. בְּעֵלְמָא דִּי כָּרָא כְּלָעֻתְהוּהַ וְיִמְלִיךְ מַלְכוּתְהוּהַ, וְיַצְמַח פְּרֻקְנֵיהַ וְיַקְרִיב מַלְשֵׁיחֻהַ. (Cong—Amen)
וְכִתְיֵי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּשַׁגְלָא וּבְזִמְנֵי קָרִיב וְאִמְרוּ:

(Cong—Amen. יהוה שְׁמוֹהַ רַבָּא מְבָרַךְ לְעַלְמֵי עֵלְמֵיָא, יִתְבָּרַךְ וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמוֹהַ רַבָּא מְבָרַךְ לְעַלְמֵי עֵלְמֵיָא. יִתְבָּרַךְ וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמוֹהַ רַבָּא מְבָרַךְ וְיִתְנַסֵּם, וְיִתְנַשֵּׂא, וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה, וְיִתְהַלָּל, שְׁמֵהּ דְקֻדְשָׁא פְּרִיךְ דְהוּא, לְעֵלְמָא מִן כָּל פְּרֻקְנֵיהַ וְשִׁירְתָּהּ, תְּשַׁבְּחֻתָּהּ וְנִתְמַחֵהּ, דְאִמְרוּ בְּעֵלְמָא, וְאִמְרוּ אִמְרוּ: (Cong—Amen)

חֲתֻמְבֵּל צְלוּתְהוּוֹן וּבְעוֹתְהוּוֹן דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, קְדָם אֲבוּהוּוֹן דִּי בְשִׁמְיָא, וְאִמְרוּ אִמְרוּ: (Cong—Amen)

יהוה שְׁלֵמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא וְהִיִּים מִזְבִּיבִים עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אִמְרוּ: (Cong—Amen)

Take three steps back, then bow right saying, *bow forward saying, רבא, bow left saying, עלנו ועל ישראל, ואמרו אמר ועל כל ישראל, ואמרו אמר.*

From Rosh Hashanah through Yom Kippur, substitute the peace for peace.

עֲשֵׂה (הַשְׁלֹמִים) שְׁלֹמִים בְּמִלְחֻמְהוּ, הוּא יַעֲשֵׂה שְׁלֹמִים עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אִמְרוּ: (Cong—Amen)

RETURNING THE TORAH TO THE ARK

On days when the Torah is read, stand while the Torah is returned to the Ark.

Chazzan recites the following aloud:

יִתְגַּבְּלוּ אֶת יְשֵׁם יְיָ כִּי נִשְׁאָב שְׁמוֹ לְכָרְוֵי:

1. On Tishah b'Av, the chazzan omits the stanza. After Kaddish, the service concludes with עלנו, page 80. 2. Psalms 148:13.

KADDISH D'RABBANAN

Mourners recite the following Kaddish.
Congregation responds Amen as indicated.

יִתְגַּדַּל וְיִסְכַּדַּשׁ שִׁמְיַח רַבּוֹ. (Cong: Ömagyn)

B'öl'mö di v'rö chir'u-sayh v'yamlich mal'chusayh,
v'yatzmach pur-könayh vikörayn m'shi-chayh. (Cong: Ömagyn)

B'cha-yay-chon u-v'yomaychon u-v'cha-yay d'chöl bayts
yisrö-ayl, ba-agölö u-viz'man köriv v'im ru ömagyn.

(Cong: Ömagyn. Y'hay sh'mayh rabö m'vörach l'ölam u-l'öl'may
öl'ma-yö, yisböraych.)

Y'hay sh'mayh rabö m'vörach l'ölam u-l'öl'may öl'ma-yö.
Yisböraych, v'yishitabach, v'yispö-ayr, v'yisromöm,
v'yis-nasay, v'yis-hador, v'yis-aleh, v'yis-halöl, sh'may
d'kadshö b'rich hu. (Cong: Ömagyn)

L'aylö min köl bir-chösö v'shirösö, tush-b'chösö
v'neche-mösö, da-amirön b'öl'mö, v'im ru ömagyn. (Cong:
Ömagyn)

Al yisrö-ayl v'al rabönön, v'al tal-middayhon, v'al köl
tal-miday tal-midayhon, v'al köl mön d'ös'kin b'ora-y'sö. Di
v'isrö hödayn, v'di v'chöl asar v'asar. Y'hay l'hon u-l'chon
shlömö rabö, chinö v'chisdö v'rachamin v'cha-yin arichin,
u-m'zonö r'vichö u-furkönö min ködöm avu-hon d'vish'ma-yö
v'im ru ömagyn. (Cong: Ömagyn)

Y'hay sh'lömö rabö min sh'ma-yö, v'cha-yim tovim ölaynu
v'al köl yisrö-ayl v'im ru ömagyn. (Cong: Ömagyn)

Take three steps back, then bow right saying *Oseh shlöm bim romöv*, bow forward saying
hu, bow left saying *ya-aseh shlöm ölaynu*, and bow forward saying *v'al köl yisrö-ayl*,
v'im ru ömagyn.

From Koshi Hashanah through Yom Kippur, substitute *ha-shlöm* for *shlöm*.

Oseh (ha-shlöm) *shlöm bim romöv*, *hu ya-a-se shlöm*
ölaynu v'al köl yisrö-ayl, v'im ru ömagyn. (Cong: Ömagyn)

KADDISH D'RABBANAN

Mourners recite the following Kaddish. Congregation responds Amen as indicated.

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. פְּעֻלָּתָא רַי

כָּרָא כְּעֻזְתָּהּ וְיִמְלִיךָ מַלְכוּתָהּ, וְיַצְמַח

פְּרוּקְנֵיהּ וְיִקְרַב מְעֻשֵׁיתָהּ. פְּתִיבֵיכוֹן וְכִזְמוּיֵיכוֹן

וְכַתְּוֵי דְכָל פִּית יִשְׂרָאֵל, פְּעֻנְלָא וְכוּמוֹן קָרִיב וְאַמְרוּ אַמְנוּ:

(Cong—Amen. יהא שמיה רבא מברך לעלם ולעלמי עולמיא, יתברך.)

יהא שמיה רבא מברך לעלם ולעלמי עולמיא. יתברך,

ולשפתיה, ויתפאר, ויתרומם, ויתנשא, ויתרדך, ויתעלה,

ויתהלל, שמיה דקורשא פריך רוא. לעלא (Cong—Amen)

מן כל פרקתא ולשירתא, תשפחתא ונתמאתא, דאמירן

פְּעֻלָּתָא, וְאַמְרוּ אַמְנוּ: עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנֵי,

וְעַל תַּלְמוּדֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמוּדֵי תַּלְמוּדֵיהוֹן, וְעַל כָּל

כָּאן דְּעִסְקוֹן כְּאוֹרְתָא, דִּי כְּאַתְרָא דְרִין וְרִי כְּכָל אַתְרָא

וְאַתְרָא, יְהֵא לְהוֹן וְלָכוֹן שְׁלָמָא רַבָּא וְהַסְמֵא וְהַדְמִין

וְחִיין אַרְיכִין וְכוּמוֹנָא וְרוּחָא וְפוּרְקָנָא מִן קַדָּם אַכְוֵהוֹן

דְּכִשְׁמֵיָא וְאַמְרוּ אַמְנוּ: יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן

שְׁמֵיָא וְחַיִּים מוֹכִימ עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאַמְרוּ אַמְנוּ:

(Cong—Amen)

Take three steps back, then bow right saying *ברכותי עולמיא*, bow forward saying *רוא*,
bow left saying *קורשא פריך רבא*, and bow forward saying *עלם עלמי עולמיא*,
ואמרו אמנו.

From Rosh Hashanah through Yom Kippur, substitute *חשלום* for *שלום*.

עֲשֵׂה (הַשְׁלָוִים) שְׁלָוִים כְּמוֹרְמוֹן, הוּא יַעֲשֵׂה שְׁלָוִים עֲלֵינוּ

וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאַמְרוּ אַמְנוּ: (Cong—Amen)